



Curtea de Conturi a Republicii Moldova

Raportul auditului conformității procedurilor de protecție specială a copiilor aflați în situație de risc

Direcția generală de audit II





Temeiul misiunii de audit:



Misiunea de audit s-a realizat în temeiul:

Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017;

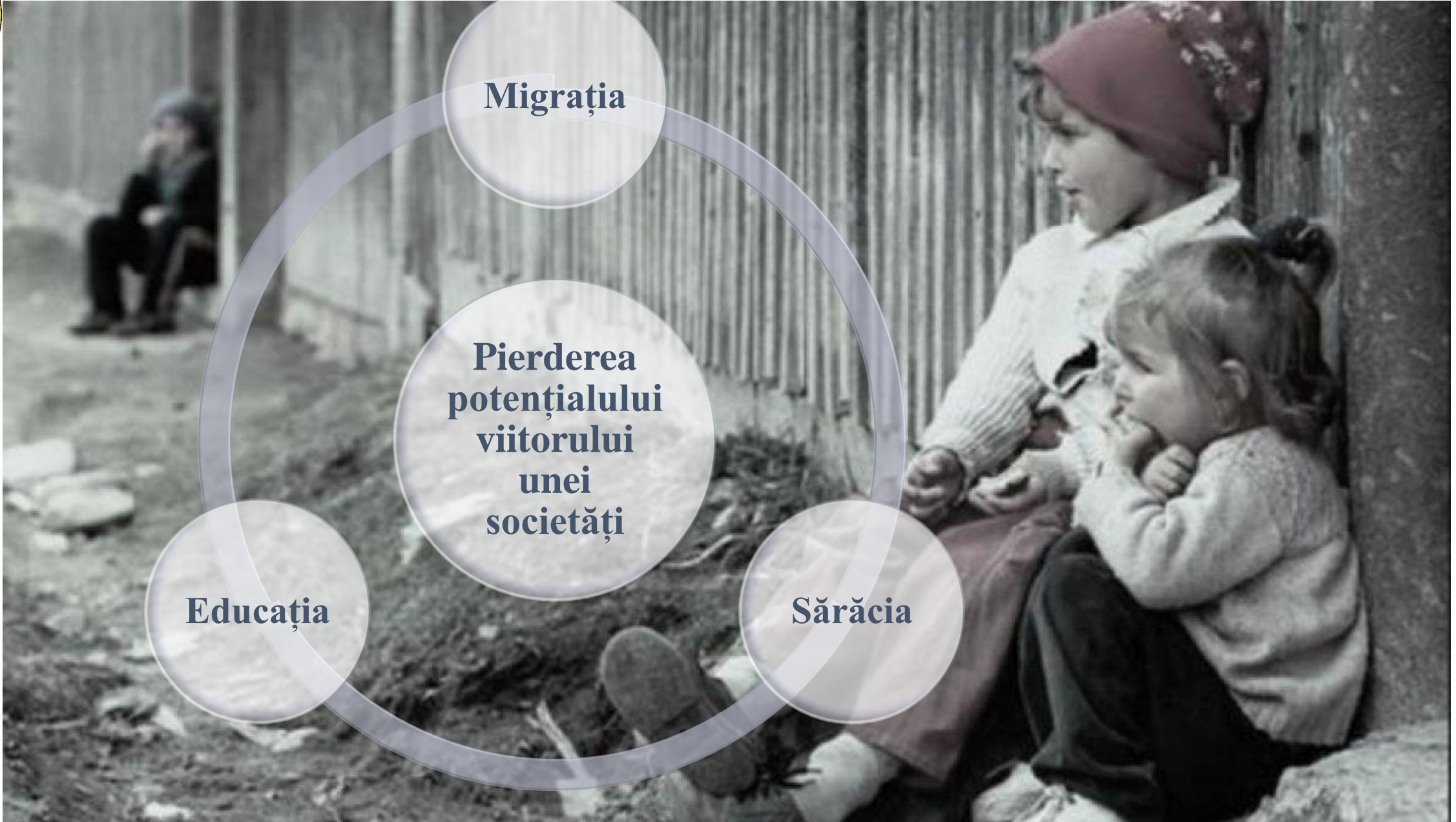
Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2022, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.75 din 28.12.2021 „Privind aprobarea Programului activității de audit pe anul 2021”.



Scopul misiunii de audit



Evaluarea conformității procedurilor de protecției de protecție specială a copiilor aflați în situație de risc, inclusiv a procesului de plasare a copiilor aflați în dificultate în centrele specializate, adopția.



Migrația

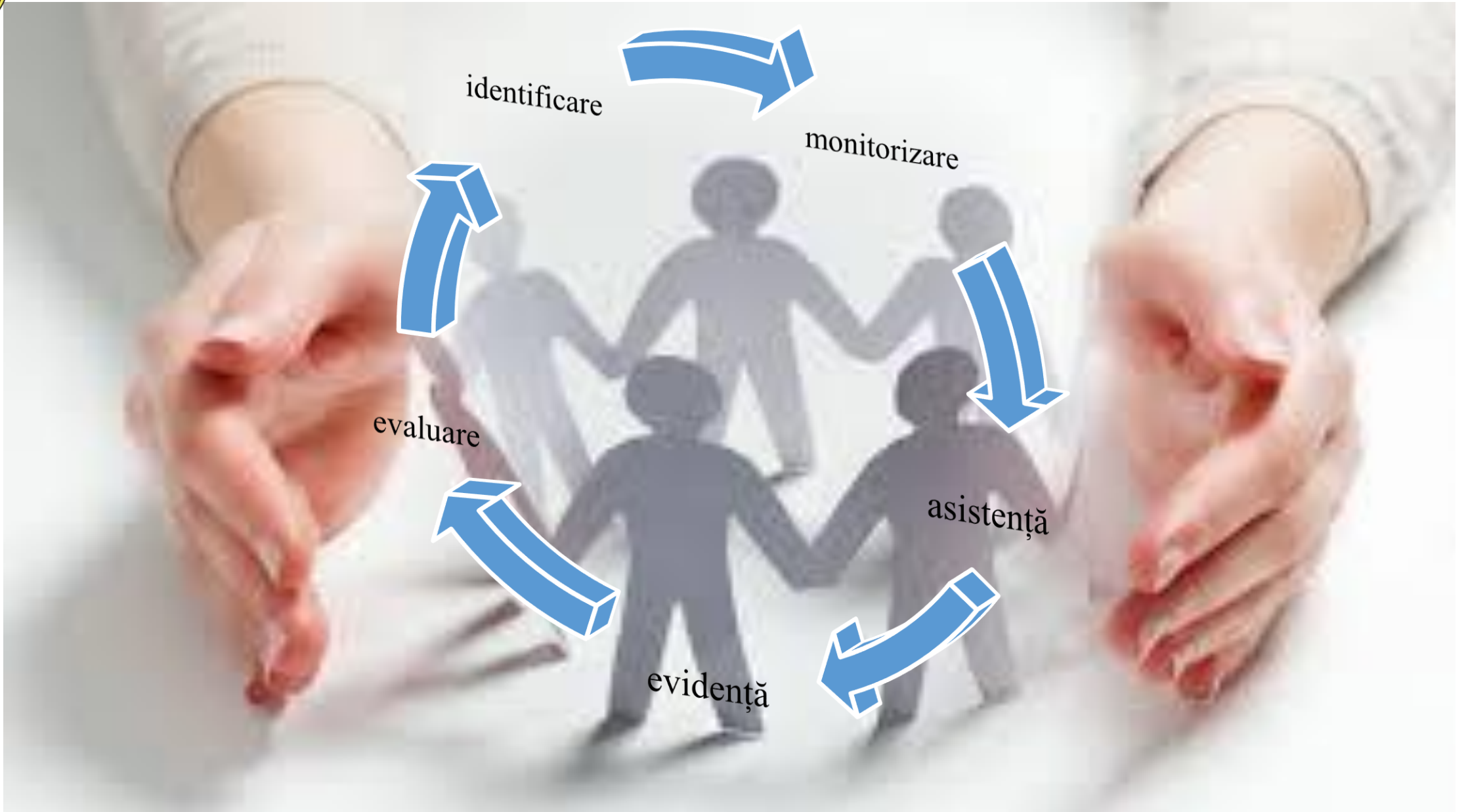
**Pierderea
potențialului
viitorului
unei
societăți**

Educația

Sărăcia



Sistemul de protecție socială a copiilor





Colectarea probelor cu deplasare în teroriu privind copiii aflați în situație de risc și adopție	Solicitarea și colectarea probelor din teroriu privind copiii aflați în situație de risc și adopție
DASPC mun. Chișinău	DASPC Briceni
DASPC Ialoveni	DASPC Ocnîța
DASPC Hîncești	DASPC Glodeni
DASPC Călărași	DASPC Rîșcani
DASPC Criuleni	DASPC Drochia
DASPC Căușeni	DASPC Dondușeni
DASPC Anenii Noi	DASPC Telenești
DASPC Ungheni	DASPC Sîngerei
DASPC Fălești	DASPC Orhei
DASPC Bălți	DASPC Șoldănești
DASPC Edineț	DASPC Nisporeni
DASPC Florești	DASPC Strășeni
DASPC Soroca	DASPC UTA Găgăuzia
DGPDC Chișinău	DASPC Ștefan Vodă
	DASPC Taraclia
	DASPC Cimișlia
	DASPC Leova
	DASPC Cantemir
	DASPC Cahul
	DASPC Vulcănești
	DASPC Rezina



Responsabilitățile părților implicate în procesul de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale:

- Elaborarea actelor normative privind domeniul protecției sociale a familiei și protecției drepturilor copilului și monitorizarea implementării acestora;
- responsabil de Registrul de stat al copiilor aflați în situație de risc și al copiilor separați de părinți.

Autoritățile Tutelare Teritoriale:

1. Recepționarea, înregistrarea și transmiterea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului;
2. întreprinderea acțiunilor necesare privind prevenirea separării copilului de mediul familial sau privind (re)integrarea lui în familie;
3. asigurarea plasamentului planificat al copiilor separați de părinți.

Autoritatea Tutelară Locală:

- Recepționarea și înregistrarea sesizărilor privind încălcarea drepturilor copilului;
- asigurarea evaluării familiilor cu copii aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți;
- coordonarea procesului de monitorizarea familiilor cu copii aflați în situație de risc și separați de părinți;
- coordonarea cu ATT și ATC privind protecția copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.



Procesul de evaluare și identificare a copiilor aflați în situație de risc, plasarea în instituțiile specializate și monitorizarea, au fost realizate conform criteriilor stabilite?





Nedeținerea Registrului de stat al copiilor aflați în situație de risc și al copiilor separați de părinți, determină:



Lipsa soluții informatice performante, ca suport pentru automatizarea acțiunilor autorităților responsabile de protecția specială a copiilor



Lipsa evidenței statistice și analitice privind activitățile desfășurate și măsurile aplicate de autoritățile responsabile de protecția specială a copiilor



Lipsa colectării și prelucrării operative a informațiilor privind situația copiilor



Lipsa interacțiunii eficiente și a schimbului de informații dintre autoritățile statului





Procesul de elaborare și ținere a Registrului de stat al copiilor aflați în situație de risc și al copiilor separați de părinți, fiind tergiversat pe o durată de doi ani

2020

- Registrul de stat al adopției și Registrul de stat al copiilor aflați în situație de risc și al copiilor separați de părinți (*Legea nr.112 din 09.07.2020*)

2020 - 2022

- Ministerul colectează și generalizează datele statistice privind copiii din sistemul de protecție a copilului în format Excel (*datele totale ca număr*), fără datele nominale

2022

- La 29 iunie 2022, prin HG nr. 446 a fost aprobat *Conceptul Sistemului Informațional în domeniul Protecției Copilului*



Divergențe între datele raportate de către Minister și cele deținute de ATT

Date raportate de Minister și incluse
în raportul CER 103 pentru anul 2021

- de către ATT Strășeni, luați la
evidența 10 cazuri a copiilor care
practica prostituția, cerșitul și
vagabondaj

Date colectate din ATT Strășeni în
2021, luați la evidența cazuri a
copiilor care practica prostituția,
cerșitul și vagabondaj – 0 cazuri

Copii plasați în servicii de tip rezidențial și cel familial

Indicator/Perioada	2019	2020	2021	(+/-)
Copii aflați în plasament planificat	5095	4494	4425	670
Copii plasați în servicii de plasament de tip familial	4134	3747	3740	394
Plasați sub tutelă/curatelă	3099	2671	2684	415
Numărul APP	414	415	382	32
Copii plasați în serviciul de APP	785	812	761	24
Numărul CCTF	55	59	64	-9
Copii plasați în CCTF	250	264	295	-45
Copii plasați în servicii de plasament de tip rezidențial	961	747	685	276
Copii plasați în Case comunitare	57	57	58	-1
Copii plasați în Centre de Plasament	558	467	546	12



Lipsa reglementărilor pentru unele categorii de copii cu comportament deviant, au dus la incertitudine de soluționare a cazurilor

24 copii, care
practică
vagabondajul,
cerșitul, și
prostituția

Existenta
mecanismelor de
evaluare, referire,
asistență
psihologică,
medicală și
monitorizare a
copiilor

Lipsa mediului
specializat
copiilor cu
comportament
deviant

RISC
Abandon
instituțiile
statului și revin
în stradă



Acțiunile efectuate de către Autoritățile pentru protecția copilului, sunt ineficiente din lipsa unor mecanisme de menținere a copilului în serviciu social

Copil

Refuză plasament, refuză tratament

Manifesta agresiune față de personalul implicat în soluționare
cazului

Supune riscului copii prin molipsirea cu unele vicii
negative de ordin moral și cel de sănătate

Abandonează serviciul social,
a.2021 – 58 % prezenta în servicii de plasament,
a.2022 – 22% prezenta în serviciu de plasament

Autoritatea Tutelară

Asigura plasament cu evaluarea inițială

Dispune de consiliere, tratament implicarea după caz a altor specialiști

Monitorizare pe toată perioada aflării în
plasament ori în altă instituție a statului, până
la soluționarea cazului



Condițiile de trai al copiilor care au atins majoratul rămâne a fi una problematică și implică riscuri, ca rezultat a nedeținerii spațiului locativ



3 APL de nivelul I și II au acordat spațiu la 8 orfani din cei 24 ieșiți din serviciile sociale

9 APL de nivelul II nu au acord locuințe sociale, motivând lipsa acestora

16 copii care au împlinit majoratul nu au beneficiat de locuințe sociale



Responsabilitățile părților implicate în procedura de adopție națională și internațională.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale:

- Îndeplinirea obligațiilor autorităților centrale prevăzute de Convenția de la Haga și de alte tratate internaționale;
- Elaborarea actelor legislative și normative, metodologiilor în domeniul adopției;
- Colectarea, analiza și protejarea informațiilor despre adopțiile naționale și internaționale;
- Monitorizarea respectării drepturilor copiilor în perioada pre și post adopție internațională;
- Ținerea Registrului de stat al adopției;
- Acreditarea organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale;
- Îndeplinirea altor atribuții în materie de adopție prevăzute de legea națională sau internațională;
- etc.

Consiliul Consultativ pentru adopții:

- avizează în prealabil propunerile autorității centrale privind selectarea adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil în baza criteriilor aprobate de autoritatea centrală în cadrul procedurilor de adopție internațională;
- examinează propunerile autorității centrale și ale ATT privind oportunitatea separării fraților, cărora le-a fost stabilit statut de copil rămas fără ocrotire părintească și/sau statut de copil adoptabil, prin adopție națională sau internațională, și eliberează avizele respective.

Autoritățile Tutelare Teritoriale:

- Colectarea și analiza informațiilor, ținerea evidenței adoptatorilor și a copiilor adoptabili din raza teritorială;
- Evaluarea capacității de adopție a adoptatorilor în raza teritorială de competență și eliberarea atestatelor de adoptator;
- Informarea și pregătirea adoptatorilor în vederea adopției conform cerințelor stabilite de autoritatea centrală, precum și potrivirea lor;
- Informarea copilului despre stabilirea statutului de copil adoptabil, precum și monitorizarea situației relațiilor dintre acesta și adoptator printr-un aviz de compatibilitate;
- Participarea în cauzele judecătorești la soluționarea cererilor de încuviințare a adopției;



Adopția - este un proces complex, care presupune intervenții de ordin juridic, social și psihologic.



Adopția în perioada anilor 2019-2022

1	Copii adoptați total	305
2	Adopție națională	282
3	Adopție internațională	23
4	Copii adoptabili în Registrul de stat al adopției	570
5	Adoptatori naționali	330
6	Adoptatori internaționali	24



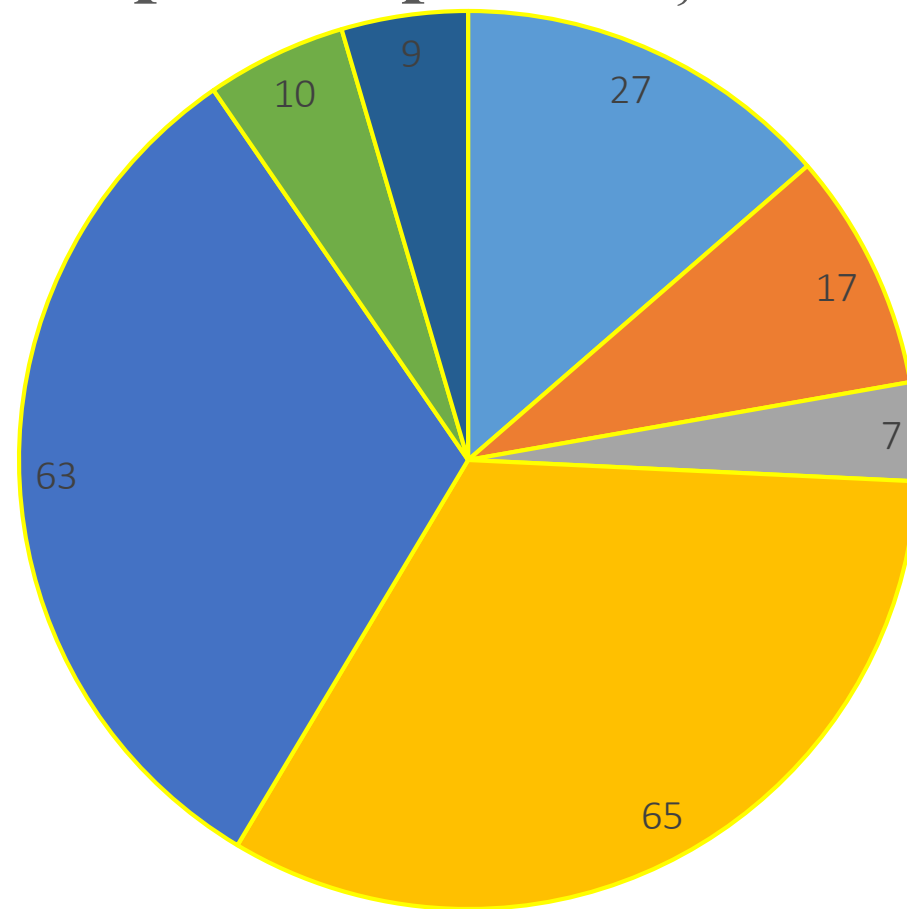
Cauzele decăderii din drepturile părintești

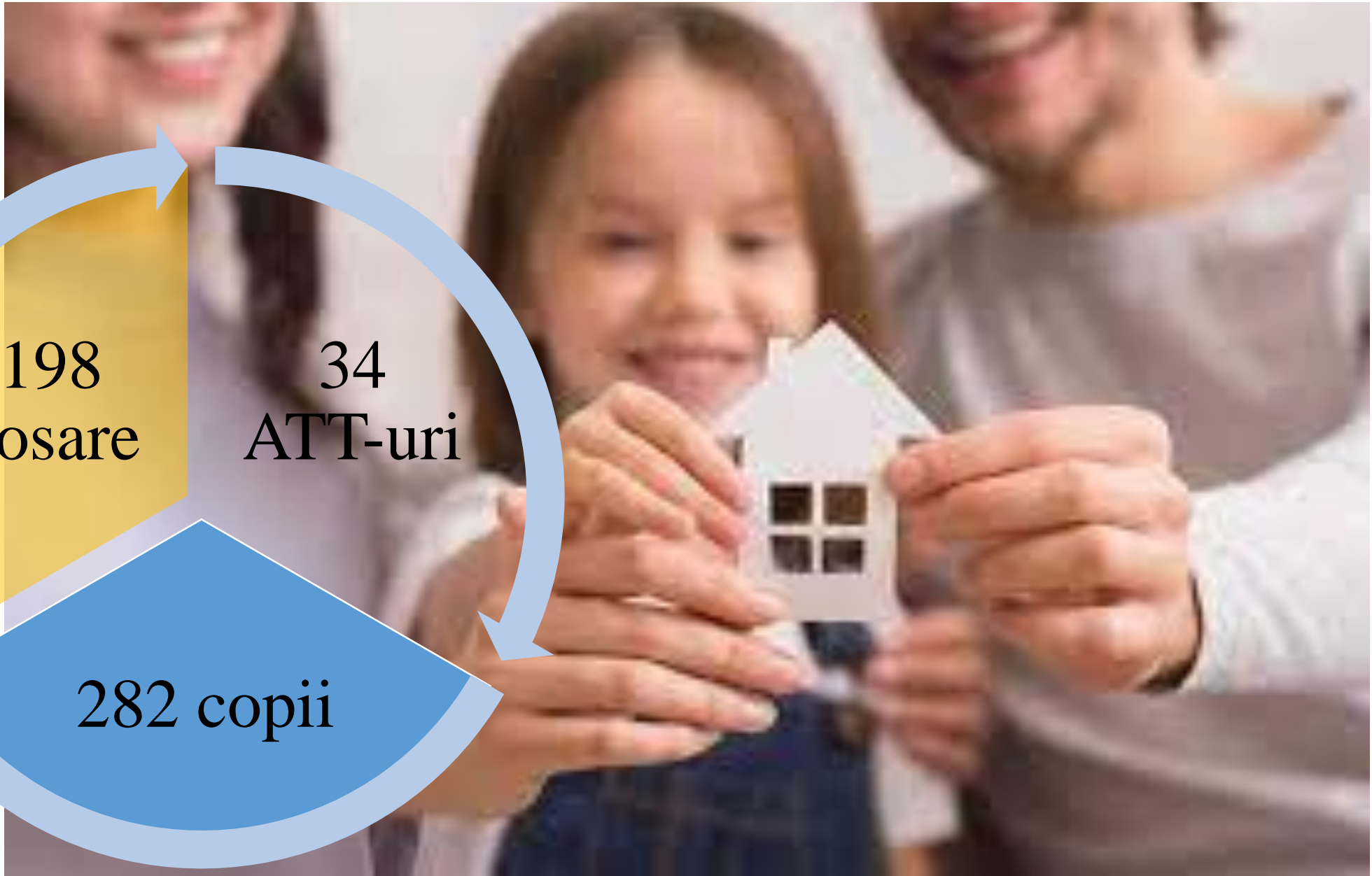


- Abandon la maternitate
- Abandon la rude, locuințe, etc.
- Decesul părintelui/părinților



- Condiții socio-economice precare, neîndeplinirea obligațiilor părintești
- Alcool, mod amoral de viață, neîndeplinirea obligațiilor părintești
- Alte cauze (boli incurabile; narcomanie; detenție, etc).
- Nu au fost determinate





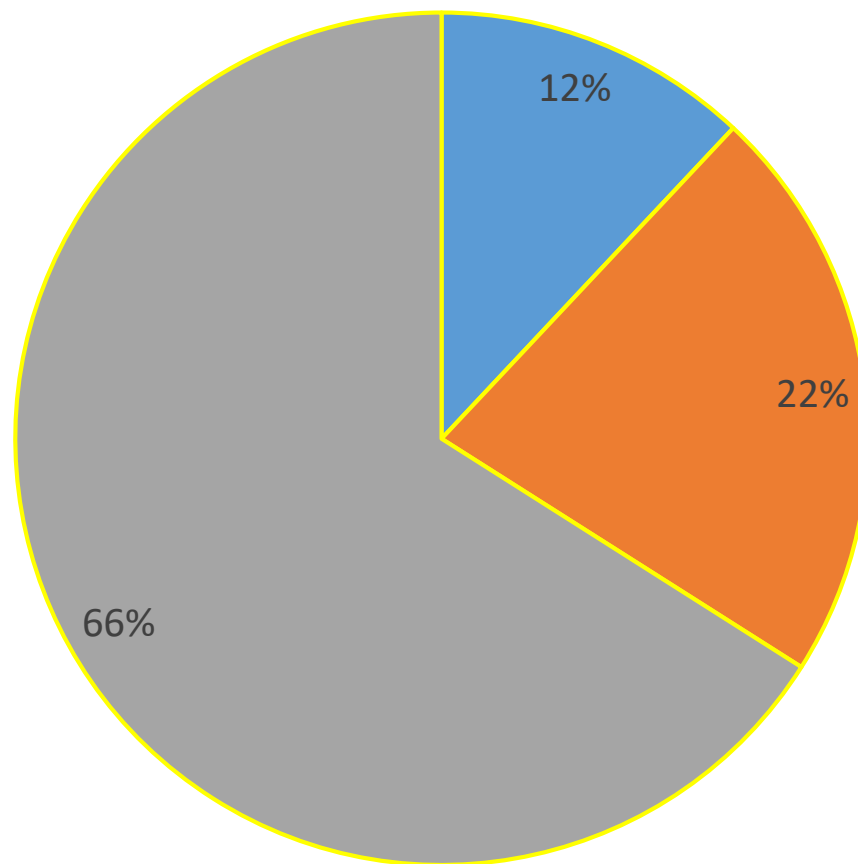
198
dosare

34
ATT-uri

282 copii



Analiza pe vârste a copiilor din Registrul de stat al adopției



■ 0 - 5 ani ■ 5 - 10 ani ■ 10 > ani



Tergiversarea procesului de adopție

Total copii
570

69 de copii până la vârsta de 5 ani

36 de copii până la vârsta de 4-5 ani

127 de copii până la vârsta de 5-10 ani

56 de copii până la vârsta de 8-9 ani

374 de copii până la vârsta de 10-18 ani

Cererea de adopție a copiilor este de doar 2%

CAUZA

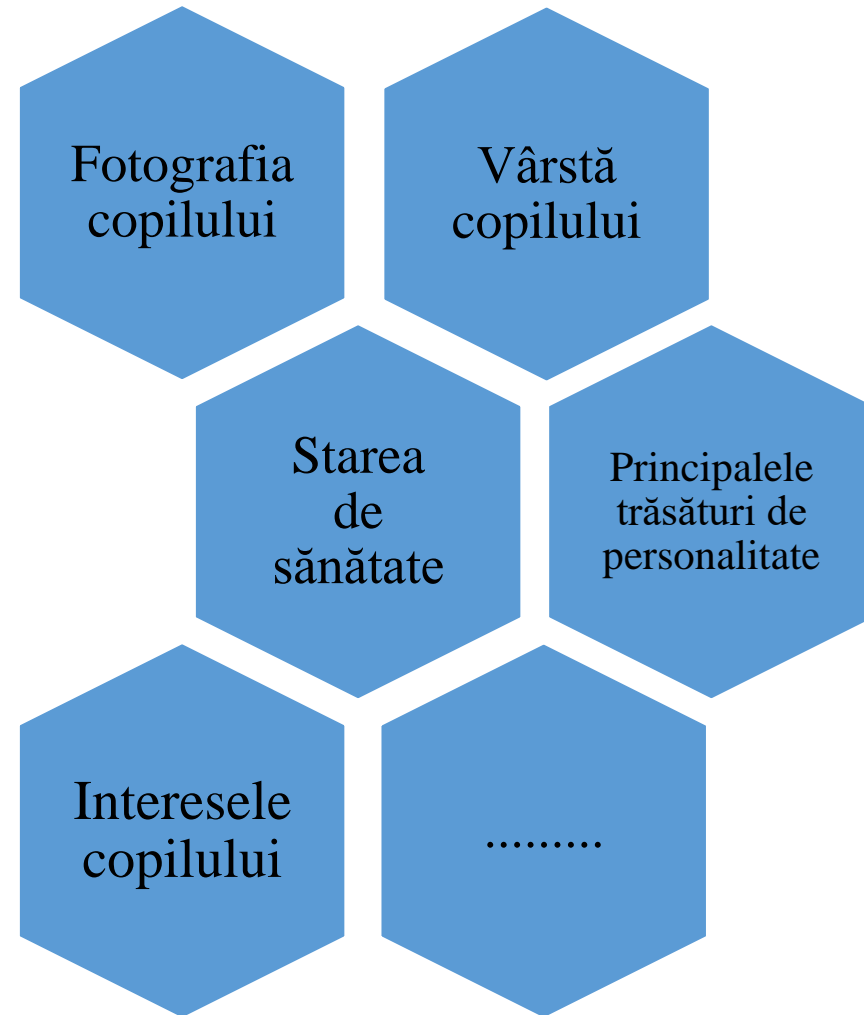
Responsabilii din teritorii, cât și adoptatorii, nu au acces la datele generale pe țară.

IMPACT

Potențialii adoptatori sunt limitați în procesul de alegere a copiilor.



Bune practici – Profilul public și date caracteristice copilului – **Adoptabil** – oferă **transparență și rapiditate procesului**





Aria de audit în cadrul procesului de adopție națională



126 dosare de adopție



17 autorități tutelare locale



18 copii

• 2019-2022



Adopție
națională

• Plecați peste
hotare

Adopție
internațională???

• Lipsa
monitorizării



din 72 de dosare care au fost verificate numai la 17 dosare se regăsesc anexate a certificatului despre lipsa pe parcursul ultimilor 5 ani a contravențiilor prevăzute la art. 63, 78¹, 85, 87, 89–91;

55 dosare



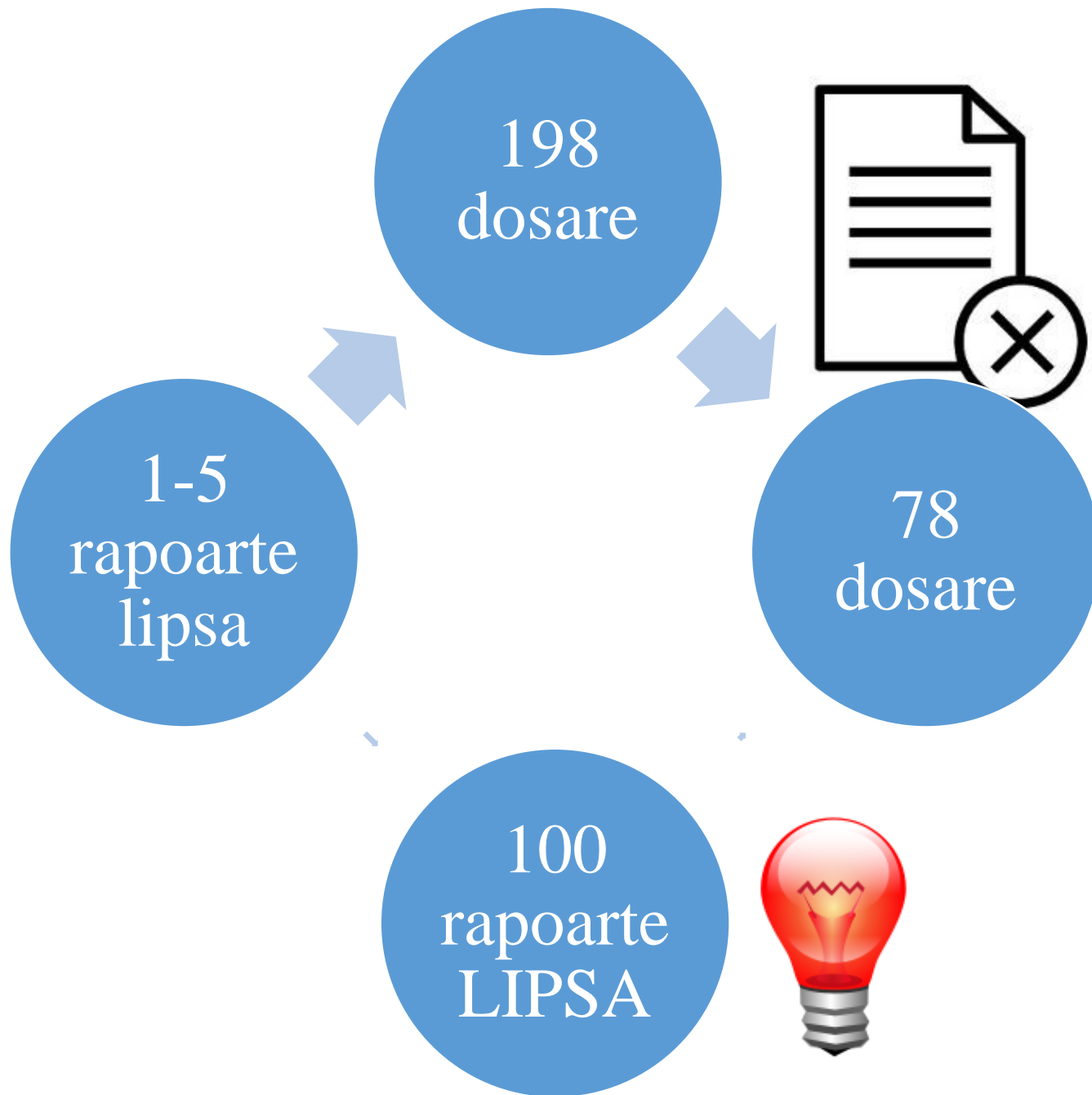
Ai nevoie de Cazier?
Ia-l. On-line.

www.servicii.gov.md



din 72 de dosare verificate numai la 3 dosare au fost anexate consimțământul copiilor adoptați care aveau și o vârstă potrivită, la restul dosarelor lipsesc consimțămintele în scris a managerilor de caz și a psihologilor.







Copii adoptați în perioada 2019-2022 după tipul de adopție și țară

Ani	Adopția internațională (copii)	Statele unde au fost adoptați
2019	7	Italia; SUA
2020	3	Italia
2021	12	Italia; SUA; Irlanda; Elveția
01.01.2022 01.09.2022	1	Canada
Total	23	





- Lipsa Registrului a copiilor în situație de risc;
- Lipsa unor centre specializate pentru copii cu vulnerabilitate severă;
- Lipsa mecanismelor privind monitorizarea copiilor adoptați
- Transparența insuficientă;
- Etc.

